

Klaverblad Verzekeringen

Jaarverslag 2010

Klaverblad Verzekeringen

Afrikaweg 2 2713 AW Zoetermeer
Postbus 3012 2700 KV Zoetermeer

Telefoon 079 - 3 204 204
Fax 079 - 3 204 291

Internet www.klaverblad.nl

Inhoud

Kerdoelstellingen en uitgangspunten	4
Kerncijfers	6
Bericht van de raad van commissarissen	7
Verslag van de directie	9
Bezoldiging statutaire directie en raad van commissarissen	17
Jaarrekening	18
Geconsolideerde balans	18
Geconsolideerde resultatenrekening	20
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	23
Toelichting van de geconsolideerde jaarrekening	24
Toelichting op de geconsolideerde balans	31
Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening	46
Enkelvoudige balans	55
Enkelvoudige resultatenrekening	56
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	57
Overige gegevens	60
Juridische structuur en organisatiestructuur	63
Personalia	64

Kerdoelstellingen en uitgangspunten

Doel

Klaverblad Verzekeringen stelt zich ten doel verzekeringsovereenkomsten te sluiten met particulieren en ondernemers in het midden- en kleinbedrijf.

Klaverblad Verzekeringen richt zich op verzekeringen die interessant zijn voor brede doelgroepen. Andere verzekeringen biedt zij aan als deze een goede aanvulling vormen op de eerdergenoemde verzekeringen. In alle gevallen dient sprake te zijn van verzekeringen die gericht zijn op het beschermen van reële belangen van verzekeringsconsumenten.

Klaverblad Verzekeringen wil zich van haar concurrenten onderscheiden door een afgewogen combinatie te bieden van een ruime dekking, een gunstige prijs en een goede service.

Deze doelen heeft Klaverblad Verzekeringen niet alleen voor de korte maar ook voor de lange termijn. Daarom streeft zij naar behoud van een in juridisch en bedrijfseconomisch opzicht zelfstandige en onafhankelijke positie.

Marktbenadering

Klaverblad Verzekeringen biedt haar verzekeringen voornamelijk aan via van haar onafhankelijke assurantieadviseurs. Voor hen wil zij een betrouwbare partner zijn die een consistent en voorspelbaar beleid voert. Met hen wil zij een langdurige relatie opbouwen en bij voorkeur op meer dan een gebied zaken doen.

Door zaken te doen met integere en vakbekwame assurantieadviseurs en door ook zelf zorgvuldig te zijn bij het accepteren van verzekeringen, werkt Klaverblad Verzekeringen voortdurend aan de kwaliteit van haar verzekeringsportefeuille. Deze kwaliteit beschouwt zij als een voorwaarde om de juiste combinatie van dekking, prijs en service te kunnen handhaven.

Positie ten opzichte van betrokkenen

Klaverblad Verzekeringen is ervan overtuigd dat de belangen van degenen die direct of indirect bij haar activiteiten betrokken zijn, op langere termijn grotendeels parallel lopen. Allen hebben er belang bij dat ieder krijgt waarop hij recht heeft: niet minder, maar ook niet meer.

Degenen die rechten op uitkeringen hebben, zijn uiteindelijk ook degenen die verzekeringspremies betalen. Zij hebben belang bij een solide verzekeringsdekking die niet leidt tot ongerechtvaardigde verrijking. Assurantieadviseurs en medewerkers van Klaverblad Verzekeringen ontvangen (een deel van) hun beloning van Klaverblad Verzekeringen. Zij hebben belang bij een adequate beloning voor reële inspanningen, maar vooral ook bij zekerheid voor een lange periode.

Positie in de samenleving

Klaverblad Verzekeringen is zich bewust van haar maatschappelijke verantwoordelijkheid. Bij het behartigen van haar eigen belangen en die van direct betrokkenen houdt zij rekening met de legitieme belangen van andere groepen en individuen.

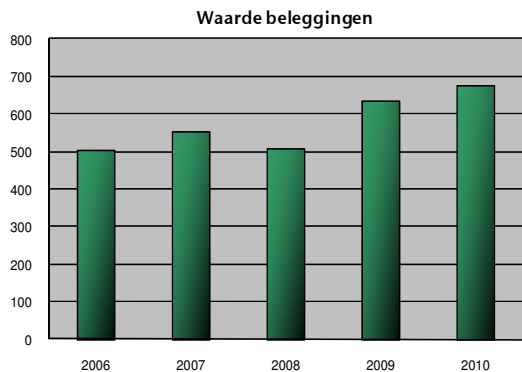
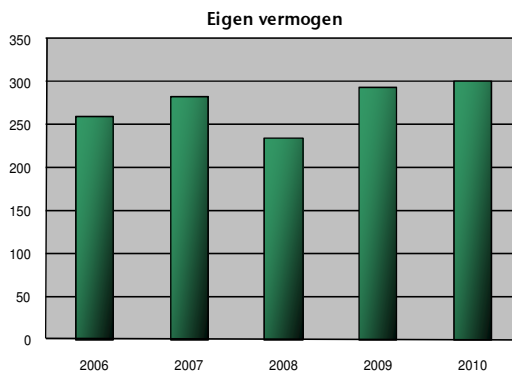
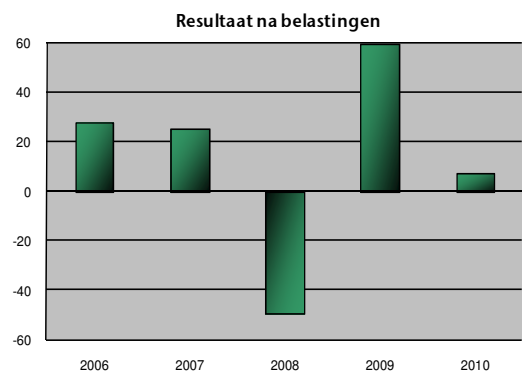
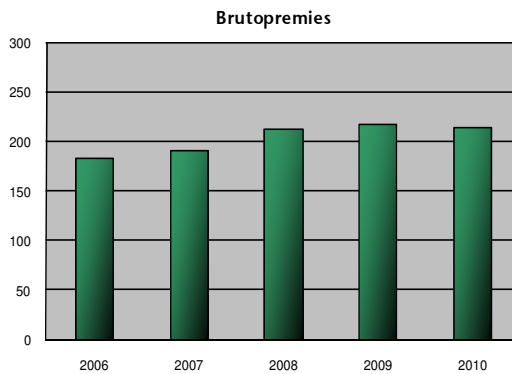
Klaverblad Verzekeringen ondersteunt reële initiatieven, vanuit de verzekeringswereld of anderszins, om bedrijfsmatige activiteiten zo uit te voeren dat eventuele negatieve consequenties voor het milieu minimaal zijn.

Voor Klaverblad Verzekeringen gelden niet alle regels van deugdelijk ondernemingsbestuur ('corporate governance') die op beursgenoteerde ondernemingen van toepassing zijn. Voor zover deze regels betrekking hebben op integer en transparant handelen door het bestuur, op goed toezicht op dit handelen en het afleggen van verantwoording daarover, tracht Klaverblad Verzekeringen deze echter zo veel mogelijk toe te passen.

Kerncijfers (in miljoenen euro's)

	2006	2007	2008	2009	2010
Brutopremies	184,1	191,6	212,8	218,3	214,5
Brutopremies schade	134,8	136,0	150,1	152,8	146,4
Brutopremies leven	49,3	55,6	62,7	65,5	68,1
Resultaat na belastingen	27,6	25,1	-49,3	59,3	7,1
Resultaat technische rekening schadeverzekering	19,6	21,4	14,8	12,1	13,3
Resultaat technische rekening levensverzekering	5,4	7,1	9,0	7,3	3,4
Resultaat niet-technische rekening	11,4	4,2	-89,6	60,2	-7,4
Balanstotaal	554,3	602,4	572,0	683,7	720,8
Eigen vermogen	259,5	283,9	234,6	294,0	301,1
Waarde beleggingen	503,4	553,1	508,3	635,8	676,5
Gemiddeld aantal medewerkers in dienst (in fte)	341	345	374	391	393

In verband met de stelselwijzigingen zijn de bedragen waar nodig ten opzichte van de oorspronkelijke rapportering aangepast.

Bericht van de raad van commissarissen

De raad van commissarissen heeft het genoegen u het jaarverslag over 2010 aan te bieden. De door de directie opgemaakte jaarrekening over 2010 is door de externe accountant, PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., gecontroleerd en van een goedkeurende verklaring voorzien.

De bevindingen van de externe accountant en de daaruit voortvloeiende managementbrief zijn door de raad van commissarissen met de externe accountant en de directie besproken. De raad van commissarissen heeft kennisgenomen van het verslag van de directie over het boekjaar 2010 en adviseert de algemene vergadering van Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. de jaarrekening over 2010 ongewijzigd vast te stellen. De raad van commissarissen adviseert de algemene vergadering, overeenkomstig het ter algemene vergadering te presenteren voorstel, aan de directeuren decharge te verlenen voor het door hen in 2010 gevoerde bestuur en aan de commissarissen voor het door hen in 2010 uitgeoefende toezicht.

Gedurende het verslagjaar vergaderde de raad van commissarissen vijfmaal in aanwezigheid van de directie en daaraan voorafgaand telkens buiten aanwezigheid van de directie. De raad van commissarissen en de directie waren vrijwel altijd voltallig aanwezig. Geen van de leden van de raad van commissarissen was frequent afwezig.

Tijdens de vergaderingen kwamen de gebruikelijke onderwerpen aan de orde zoals managementbrief, bedrijfsplan, jaarrekening, jaarverslag, risicomanagement, personeel en organisatie, resultaatontwikkeling, vermogensbeheer en herverzekeringen. In de vergaderingen is onder meer gesproken over de strategie en de voornaamste risico's verbonden aan de maatschappij en de beoordeling door de directie van de opzet en werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen. Daarnaast werd onder meer aandacht besteed aan specifieke onderwerpen als de beloning van de directie, de opvolging van commissarissen, de ontwikkelingen op het gebied van ICT, beleggingen en diverse verzekeringstechnische onderwerpen.

Buiten de vergaderingen heeft regelmatig overleg plaatsgevonden tussen de voorzitter van de raad van commissarissen en de directie. Met de accountant werd tweemaal vergaderd, waarbij de managementbrief 2009, de jaarrekening 2009 evenals de controlebevindingen werden besproken. Daarnaast heeft de heer J.W.E. van der Klaauw in een overlegvergadering met de ondernemingsraad geparticipeerd.

Bericht van de raad van commissarissen

In de algemene vergadering van 15 april 2010 is de heer H.J. Palm afgetreden en is de heer mr. J.W.E. van der Klaauw benoemd tot commissaris. Tevens is in de algemene vergadering van 15 april 2010 melding gemaakt van het feit dat commissaris de heer drs. A.W. van Blitterswijk aan het einde van de algemene vergadering van 21 april 2011 zal aftreden vanwege het aflopen van de termijn waarvoor hij benoemd was maar herbenoembaar is voor nogmaals een periode van 1 jaar, waarmee hij de reglementaire maximumtermijn van 12 jaar zal bereiken.

Ondanks de moeilijke omstandigheden is Klaverblad Verzekeringen er opnieuw in geslaagd het jaar met een bevredigend resultaat af te sluiten. De financiële positie is sterk gebleven en het beleid is consistent uitgevoerd. Wij complimenteren de directie en de medewerkers daarvoor en danken hen voor hun toewijding en inzet in het afgelopen jaar. De verwachtingen voor 2011 zijn positief. De raad van commissarissen heeft er het volste vertrouwen in dat de directie van Klaverblad Verzekeringen de verdere ontwikkeling van de maatschappij met kracht zal voortzetten. Wij wensen de directie en de medewerkers in 2011 veel succes met de uitoefening van hun taken en verantwoordelijkheden.

Zoetermeer, 21 april 2011

Namens de raad van commissarissen

H.J.E.J. van Lent, voorzitter

Verslag van de directie

FINANCIËLE RESULTATEN 2010

Algemeen

De ontwikkelingen in 2010 werden net als die in voorgaande jaren in belangrijke mate gedomineerd door de nasleep van de crisis op de financiële markten. De verkoop van woonhuizen herstelde zich niet, met gevolgen voor de markten voor schade- en levensverzekeringen die daarmee verbonden zijn. De verkoop van personenauto's herstelde zich wel enigszins maar dat betrof vooral kleinere en goedkopere modellen. In de markt voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen is nog geen enkel herstel te bespeuren. In deze situatie hield in alle voor Klaverblad Verzekeringen belangrijke verzekeringsmarkten de concurrentie op prijs in alle hevigheid aan, zodat groei met behoud van aanvaardbare resultaten niet haalbaar was.

Vorig jaar hebben wij ons voorzichtig afgevraagd of 2010 de volgens ons uiteindelijk onontkoombare kentering zou brengen. Dat is niet gebeurd maar de tekenen dat deze nadert, worden steeds sterker. In ieder geval wordt steeds vaker hardop uitgesproken dat marktbreed sprake is van ongezonde tarifieringen die zelfs een bedreiging zouden kunnen vormen voor het vermogen van verzekeraars om aan hun verplichtingen te voldoen. Ook De Nederlandsche Bank, belast met het toezicht op dit vermogen, heeft haar zorgen op dit gebied naar buiten gebracht, speciaal voor levensverzekeringen en aansprakelijkheidsverzekeringen voor motorrijtuigen.

Klaverblad Verzekeringen blijft ervoor kiezen haar verzekeringsrelaties maximale zekerheid te bieden. In sommige branches moeten wij beperkte verliezen accepteren om onze marktpositie niet volledig kwijt te raken maar dat zal nooit zo ver gaan dat onze solvabiliteit erdoor bedreigd wordt.

Resultaat en vermogen

Klaverblad Verzekeringen boekte in 2010 met een winst voor belastingen van € 9.342.000 een aanzienlijk lager resultaat dan in 2009, toen het resultaat voor belastingen, voornamelijk als gevolg van het sterke herstel van de aandelenkoersen, € 79.593.000 bedroeg. Het resultaat van het schadebedrijf (exclusief medische verzekeringen) en het levenbedrijf was respectievelijk € 7.457.000 negatief (2009: € 6.181.000 negatief) en € 3.383.000 (2009: € 7.245.000), de medische verzekeringen leverden een positieve bijdrage van € 20.816.000 (2009: € 18.308.000). Na belastingen resteerde een winst van € 7.108.000 (2009: € 59.317.000).

Verslag van de directie

Het eigen vermogen steeg na toevoeging van de winst na belastingen van € 293.964.000 ultimo 2009 tot € 301.072.000 ultimo 2010. Het totaal van de door De Nederlandsche Bank aan ons schade- en levenbedrijf gestelde solvabiliteitseisen bedroeg per 31 december 2010 € 60.562.000, zodat het eigen vermogen net als voorheen bijna 5 keer zo groot is als deze solvabiliteitseisen. Het eigen vermogen is 2,5 keer zo groot als de door de directie noodzakelijk geachte solvabiliteit. De directie ziet deze ruime solvabiliteit als een extra garantie voor continuïteit en een factor die bijdraagt aan een goede uitgangspositie voor de verdere ontwikkeling van ons bedrijf.

Premie en verzekeringstechnisch resultaat

De ontwikkeling van de brutopremies en het technisch resultaat is in de onderstaande tabel uitgesplitst naar schade, medisch en leven.

	Brutopremies			Technisch resultaat		
	2010	2009	Mutatie	2010	2009	Mutatie
Schade	97.628	102.073	-4,4%	-7.457	-6.181	-20,6
Medisch	48.757	50.698	-3,8%	20.816	18.308	13,7
Leven	68.116	65.547	3,9%	3.383	7.245	-53,3
Totaal	214.501	218.318	-1,7%	16.742	19.372	-13,6

Beleggingen en bedrijfskosten

De waarde van de beleggingen steeg met 6,4% (2009: stijging van 25,1%) van € 635.769.000 tot € 676.454.000. De opbrengsten uit beleggingen bedroegen € 6.526.000 (2009: € 72.285.000).

De bedrijfskosten over 2010 bedroegen € 73.085.000 (2009: € 78.007.000). Dit is een daling van 6,3% (2009: daling van 2,0%) die voor een deel is toe te schrijven aan een daling van de provisiekosten. Voor het grootste deel is deze daling echter toe te schrijven aan een andere verdeling van de lasten over bedrijfskosten en geleden schade, waardoor de beheers- en personeelskosten fors dalen ten opzichte van vorig jaar.

Vooruitzichten voor 2011

Naar het zich laat aanzien, zal 2011 niet een heel ander jaar worden dan 2010. De economie lijkt zich verder te herstellen maar in een zeer bescheiden tempo en de sanering van de markt die nodig is om te komen tot acceptabele premieniveaus, moet nog op gang komen. De mogelijkheid bestaat dat er in 2011 al effecten zijn van het voorziene in werking treden van Solvency II, per 1 januari 2013. De (voor sommige maatschappijen) hogere eisen op het gebied van solvabiliteit die hieruit voortvloeien zouden kunnen bijdragen aan het herstel van verantwoorde premieniveaus. Zeker is dit geenszins.

Een tweede belangrijke ontwikkeling die in 2011 mogelijk al zijn schaduw vooruitwerpt is het verbod op alle vormen van provisie voor levensverzekeringen en inkomensverzekeringen dat eveneens waarschijnlijk per 1 januari 2013 van kracht wordt. Dit is bedoeld om te voorkomen dat consumenten verzekeringen opgedrongen krijgen die voor hen niet passend zijn maar heeft waarschijnlijk ook grote invloed op het sluiten van verzekeringen die op zichzelf wel een nuttig doel dienen. Voor bijvoorbeeld risicoverzekeringen en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen kan een door de consument te betalen adviesvergoeding in de plaats komen van door de verzekeraar te betalen provisie maar een dergelijke oplossing lijkt voor uitvaartverzekeringen niet realistisch. Assurantieadviseurs die een groot deel van hun inkomen aan het sluiten van dergelijke verzekeringen onttelen, zullen mogelijk al in 2011 hun afhankelijkheid daarvan willen verminderen en mogelijk zelfs hun bedrijf beëindigen bij gebrek aan perspectief.

Klaverblad Verzekeringen blijft onder deze omstandigheden haar eigen gang gaan. De komende periode zullen wij gestaag doorwerken aan het verder verbeteren van onze producten en dienstverlening en daarmee een beperkte groei en verantwoord verzekeringstechnisch resultaat trachten te bereiken. Concrete verwachtingen hierover willen wij in deze onzekere periode niet uitspreken.

SCHADEVERZEKERINGEN

Algemeen

Net als vorig jaar is de portefeuille motorrijtuigenverzekeringen in 2010 niet gegroeid. Er was sprake van een teruggang in het premie-inkomen en die deed zich in mindere mate ook voor in de portefeuille brandverzekeringen.

De ontwikkelingen bij andere schadebranches zijn gematigd en in lijn met vorige jaren.

Financieel

	Schadeverzekeringen		
	2010	2009	Mutatie
Brutopremies	97.628	102.073	-4,4%
Geleden schade	77.557	74.034	4,8%
Technisch resultaat	-7.457	-6.181	-20,6%

De brutopremies voor motorrijtuigenverzekeringen bedroegen € 48.261.000 (2009: € 52.504.000), een daling van 8,1% (2009: daling van 0,5%). De geleden schade bedroeg € 46.757.000 (2009: € 48.466.000); het technisch resultaat bedroeg negatief € 8.524.000 (2009: negatief € 8.506.000).

De brutopremies voor brandverzekeringen daalden met 1,3% (2009: stijging van 2,8%) van € 35.988.000 tot € 35.529.000. De geleden schade bedroeg € 23.283.000 (2009: € 17.705.000). Het technisch resultaat bedroeg negatief € 808.000 (2009: positief € 1.146.000).

De brutopremies in de overige schadebranches, die voor het grootste gedeelte bestaan uit aansprakelijkheidsverzekeringen voor bedrijven en particulieren en rechtsbijstandverzekeringen voor particulieren, stegen met 1,9% (2009: 4,3%) van € 13.581.000 tot € 13.838.000. De geleden schade bedroeg € 7.517.000 (2009: € 7.863.000). Het technisch resultaat bedroeg € 1.875.000 (2009: € 1.179.000).

MEDISCHE VERZEKERINGEN

Algemeen

In de voor Klaverblad Verzekeringen belangrijkste branche, individuele arbeidsongeschiktheidsverzekeringen, worden in de markt tarieven gehanteerd die tot tientallen procenten lager zijn dan tot voor kort gebruikelijk was en die onherroepelijk tot verliezen zullen leiden. Zoals wij vorig jaar voorzien hebben, heeft dit tot krimp van de portefeuille geleid.

Financieel

De brutopremies van de medische verzekeringen daalden met 3,8% (2009: stijging van 2,7%) tot € 48.757.000 (2009: € 50.698.000).

De geleden schade bedroeg € 19.400.000 (2009: € 21.632.000). Het technisch resultaat kwam uit op € 20.816.000 (2009: € 18.308.000).

LEVENSVERZEKERINGEN

Algemeen

Voor wat betreft het premie-inkomen vormen voor Klaverblad Verzekeringen de tijdelijke overlijdensrisicoverzekeringen de belangrijkste branche. Door de verkleining van de markt, als gevolg van de correlatie met de verkoop van woningen, en de sterke concurrentie is deze portefeuille in het afgelopen jaar niet meer gegroeid.

Een tweede belangrijke branche is die van de uitvaart(kosten)verzekeringen. Hier is de groei wel doorgegaan. Voor de overige producten waarmee wij actief zijn, zoals de Garantie Groei Polis, was de productie bevredigend.

Financieel

De brutopremies voor levensverzekeringen bedroegen € 68.116.000 (2009: € 65.547.000). Het technisch resultaat bedroeg € 3.383.000 (2009: € 7.245.000).

BESTUUR EN BEHEERSING

Goed ondernemingsbestuur

Op Klaverblad Verzekeringen zijn veel geschreven en ongeschreven regels van toepassing die betrekking hebben op goed ondernemingsbestuur, de verhoudingen tussen bij de onderneming betrokken belanghebbenden en de verhouding tussen de onderneming en de samenleving. Voor een deel gaat het om algemene wettelijke regels, voor een ander deel om regels die speciaal gelden voor financiële instellingen. Aan het einde van het afgelopen jaar zijn hieraan weer nieuwe regelingen toegevoegd. Het voldoen aan de principes en normen waarop de reeds bestaande en nieuwe regels gericht zijn is voor ons geen probleem omdat gedrag conform deze normen binnen Klaverblad Verzekeringen in de meeste gevallen vanzelfsprekend was. Wel vergt het een forse extra inspanning om te voldoen aan de steeds zwaarder wordende eisen die gesteld worden op het gebied van vastlegging, formalisering en documentatie.

Door de unieke combinatie van rechtsvorm, omvang en productaanbod die kenmerkend is voor Klaverblad Verzekeringen, vormt ook het ontwikkelen van systemen voor planning, beheersing en risicomanagement een forse opgave. Toch heeft Klaverblad Verzekeringen in 2010 belangrijke stappen gezet in het verder verbeteren van deze systemen.

Auditcommissie

Klaverblad Verzekeringen heeft ervoor gekozen geen aparte auditcommissie in te stellen. Als orgaan dat de betreffende taken uitvoert, is de raad van commissarissen aangewezen. De taken van de auditcommissie kunnen als volgt omschreven worden:

- a) het monitoren van het financiële verslaggevingsproces;
- b) het monitoren van de doeltreffendheid van het interne beheersingssysteem, het interne auditsysteem en het risicomanagementsysteem van de maatschappij;
- c) het monitoren van de wettelijke controle van de jaarrekening;
- d) het beoordelen en monitoren van de onafhankelijkheid van de externe accountant, waarbij met name wordt gelet op de verlening van nevendiensten aan de maatschappij.

Beheersing van risico's

De directie van Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. en haar dochterondernemingen is verantwoordelijk voor de continuïteit van deze ondernemingen. Zij dient de risico's die deze continuïteit zouden kunnen bedreigen zo goed mogelijk te onderkennen en passende maatregelen te nemen om die te pareren.

Klaverblad Verzekeringen hanteert een cyclus voor risicomanagement om de voor haar belangrijkste risico's te identificeren, analyseren en hierover te rapporteren. In 2010 is de bestaande inventarisatie en analyse van risico's waar nodig door risicoverantwoordelijken geactualiseerd en door de directie gefiatteerd. Voor een aantal risico's zijn naar aanleiding hiervan acties geïnitieerd om de beheersing te verbeteren. Vastgesteld is dat Klaverblad Verzekeringen geen onaanvaardbare risico's loopt.

In 2010 is opnieuw voortgang gemaakt bij het inrichten van het centrale risicomanagement. De inspanningen op dit gebied zijn daarbij speciaal gericht op het voldoen aan de eisen die hieraan gesteld worden in het kader van Solvency II. Ook is een uitwijkvoorziening voor ICT-faciliteiten vrijwel volledig operationeel geworden en in het begin van 2011 na uitgebreide testen in werking gesteld.

BELANGHEBBENDEN

Verzekerden

Verzekeringen zijn noodzakelijk maar ze zijn niet 'leuk' en niet 'gemakkelijk'. Er zijn weinig consumenten die zich inspannen om zich in de voorwaarden van de verschillende verzekeringen en de prestaties van de bijbehorende verzekeraars te verdiepen maar ook voor wie dat wel doet, blijft de verzekeringsmarkt een ondoorzichtige. Door het woud van aanbieders en producten is het haast onmogelijk om inzicht te krijgen in de voor- en nadelen van geboden verzekeringsoplossingen.

De consument is voor zijn keuze afhankelijk van eerlijke voorlichting. Verplichtingen als beloningstransparantie, kostentransparantie, dienstenwijzers en dergelijke moeten hiervoor zorgen. Helaas is ook deze informatie zo complex geworden dat zij voor de consument moeilijk te doorgronden is. Het gevolg is dat nog steeds niet de werkelijk aangeboden dienst bepalend is voor de keuze van de consument maar het gevoel dat hij bij een aanbieder of product heeft. Nog steeds probeert elke aanbieder op dit gevoel in te spelen door in reclameboodschappen en via keurmerken 'veiligheid' en 'zekerheid' te beloven en niet door duidelijkheid te creëren over de werkelijke prestaties die hij levert.

Klaverblad Verzekeringen neemt afstand van een te rooskleurige voorstelling van zaken. Wij blijven producten ontwikkelen waaraan een werkelijke behoefte bestaat en die een goede verhouding kennen tussen rechten en plichten. Wij blijven zoveel mogelijk duidelijkheid creëren over de dienst die de consument kan verwachten als hij bij ons een verzekering afsluit. Consumenten kunnen erop vertrouwen dat Klaverblad Verzekeringen niet meer 'verkoopt' dan zij daadwerkelijk te bieden heeft.

Assurantieadviseurs

Klaverblad Verzekeringen kiest nog steeds voor het intermediair als belangrijkste distributiekanaal. Een goede assurantieadviseur kent de verzekeringsmarkt en weet welke verzekeraar goede en degelijke producten aanbiedt. Helaas moeten wij constateren dat de kwaliteit van de dienstverlening van veel intermediairbedrijven aan erosie onderhevig is. Dit geldt niet zozeer voor traditionele zelfstandige en onafhankelijke assurantieadviseurs maar vooral voor banken en assurantiekantoren die eigendom zijn van aanbieders van verzekeringen. Waarschijnlijk is de drang tot overleven de belangrijkste oorzaak hiervan. Bij alle intermediairbedrijven staat de werkgelegenheid onder druk. Niet alleen ondervinden assurantieadviseurs hinder van directe aanbieders, ook extra regeldruk en informatieverplichtingen dragen bij aan hun problemen. Het doel daarvan is een beter en onafhankelijk advies aan de consument maar de uitkomst is vaak tegengesteld. Grote intermediairbedrijven en banken snijden in de kwaliteit van advisering door het aantal aanbieders waarmee zij zaken doen te reduceren en bestaande klanten actief over te brengen naar een beperkt aantal aanbieders, zonder naar de specifieke situatie van de klant te kijken. Klaverblad Verzekeringen betreurt deze ontwikkeling maar ziet geen mogelijkheden om deze te keren.

Ook veel traditionele zelfstandige assurantieadviseurs ondervinden krimp. Om te overleven moeten zij kiezen voor rendement op de korte termijn of voor het verlagen van kosten. Vaak hanteren zij daarbij de kaasschaafmethode door aan elk onderdeel van hun werkzaamheden minder tijd te besteden, in plaats van een duidelijke keuze te maken. Assurantieadviseurs zouden op zijn minst moeten overwegen zich te concentreren op hun kerntaak, het aan individuele klanten adviseren van verzekeringen die het beste passen bij hun specifieke situaties. Andere werkzaamheden zoals het bijhouden van een administratie of afwikkelen van schadegevallen zouden zij kunnen overlaten aan verzekeringsmaatschappijen, die daar anders dan service-providers geen kosten voor in rekening brengen.

In 2010 heeft Klaverblad Verzekeringen de introductie van de Variatieregeling succesvol afgerond. Deze regeling biedt elke assurantieadviseur voor elk product de mogelijkheid om die beloning af te spreken die hij en zijn klant willen. Daarmee bieden wij de assurantieadviseur en de verzekeringsconsument optimale keuzevrijheid.

Ongeacht de keuzes die zij maken stelt Klaverblad Verzekeringen de samenwerking met het zelfstandige intermediair zeer op prijs. Wij zetten ons ervoor in om het intermediair dat op de 'klassieke' wijze zaken doet zo goed mogelijk te ondersteunen. De samenwerking met dit intermediair is ons ook in 2010 zeer goed bevallen en wij zullen ons hier in de komende jaren voor blijven inzetten.

Verslag van de directie

Personeel

Ook in het afgelopen jaar hebben onze medewerkers met hun vakbekwaamheid en inzet de belangrijkste bijdrage aan het succes van Klaverblad Verzekeringen geleverd. Hun aantal steeg in 2010 van 393 fte naar 394 fte. Dit was het gevolg van het aannemen van 22 nieuwe medewerkers en het vertrek van 20 medewerkers, van wie 2 door pensionering. Voor het jaar 2011 verwachten wij dat het aantal medewerkers en fte ongeveer gelijk blijft.

Met onze medewerkers gaan wij de komende jaren met vertrouwen tegemoet.

Zoetermeer, 21 april 2011

Directie

Bezoldiging statutaire directie en raad van commissarissen

Directeuren

Directeuren ontvangen een vast maandsalaris, dat eventueel wordt aangepast conform de cao voor de verzekeringsbedrijfstaking. Zij nemen deel aan de winstdelingsregeling die voor het gehele personeel van Klaverblad Verzekeringen geldt en die is vastgesteld in overleg met de ondernemingsraad van Klaverblad Verzekeringen. Deze regeling houdt in dat 6% van de brutowinst, met uitzondering van de gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten door waardeveranderingen van beleggingen, onder personeelsleden wordt verdeeld naar rato van het gemiddelde bruto maandsalaris in het verslagjaar. Op grond van de winst in het verslagjaar ontvangen de directeuren net als andere medewerkers een uitkering ter grootte van 1,63 maal een maandsalaris. Directeuren komen verder in aanmerking voor een bonus die afhankelijk is van het behalen van doelstellingen die aan het begin van het jaar door de raad van commissarissen worden vastgesteld. Deze bonus bestaat uit twee componenten waarbij de ene is gekoppeld aan het bereiken van doelstellingen 'in cijfers' zoals de groei van het bedrijf en de ontwikkeling van de kosten, de andere aan niet-cijfermatige doelstellingen, bijvoorbeeld op het gebied van productontwikkeling of organisatieontwikkeling. De component voor doelstellingen 'in cijfers' bedraagt 'at target' 12% van het vaste jaarsalaris met een maximum van 14,4% hiervan, de andere component bedraagt maximaal 12% van het vaste jaarsalaris, zijnde veertien maal het maandsalaris.

Directeuren nemen deel aan de pensioenregeling voor het personeel van Klaverblad Verzekeringen die gebaseerd is op de basispensioenregeling van de cao voor de verzekeringsbedrijfstaking. Dit is een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. Er vindt geen extra inkoop van pensioenaanspraken plaats ten behoeve van directeuren.

Met de directeuren zijn geen afspraken gemaakt over te ontvangen vergoedingen bij ontslag.

Commissarissen

Commissarissen ontvangen een vast bedrag voor hun werkzaamheden en daarnaast een beperkte vergoeding voor onkosten. De bedragen zijn niet geïndexeerd. Hun beloning is op geen enkele wijze afhankelijk van de groei of de resultaten van Klaverblad Verzekeringen.

Geconsolideerde balans (na bestemming van het resultaat; in duizenden euro's)

ACTIVA

	<u>31-12-2010</u>	<u>31-12-2009</u>
BELEGGINGEN ⁽¹⁾		
Terreinen en gebouwen		
– voor eigen gebruik	24.221	24.256
– overige terreinen en gebouwen	33.852	33.817
Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen	11	11
Overige financiële beleggingen		
– aandelen	214.750	226.653
– obligaties	359.123	301.173
– vorderingen uit hypothecaire leningen	37.831	39.414
– vorderingen uit andere leningen	6.666	10.445
	<u>676.454</u>	<u>635.769</u>
VORDERINGEN ⁽²⁾		
Vorderingen uit directe verzekering		
– verzekeringnemers	33	16
– assurantieadviseurs	5.285	5.626
Vorderingen uit herverzekering	-	-
Overige vorderingen	<u>1.933</u>	<u>2.337</u>
	7.251	7.979
OVERIGE ACTIVA ⁽³⁾		
Materiële vaste activa	2.229	3.064
Liquide middelen	<u>13.407</u>	<u>11.565</u>
	15.636	14.629
OVERLOPENDE ACTIVA ⁽⁴⁾		
Lopende rente en huur	8.436	7.508
Overlopende acquisitiekosten	<u>13.051</u>	<u>17.809</u>
	<u>21.487</u>	<u>25.317</u>
	720.828	683.694

(..) de tussen haakjes vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting.

PASSIVA

	<u>31-12-2010</u>	<u>31-12-2009</u>
EIGEN VERMOGEN ⁽⁵⁾		
Herwaarderingsreserve	2.909	1.357
Overige reserves	<u>298.163</u>	<u>292.607</u>
	301.072	293.964
TECHNISCHE VOORZIENINGEN ⁽⁶⁾		
Voor niet-verdiende premies en lopende risico's		
– bruto	54.243	56.449
– herverzekeringsdeel	<u>-</u>	<u>-</u>
	54.243	56.449
Voor levensverzekering		
– bruto	175.141	144.158
– herverzekeringsdeel	<u>-</u>	<u>-</u>
	175.141	144.158
Voor te betalen schaden/uitkeringen		
– bruto	156.790	151.571
– herverzekeringsdeel	<u>-</u>	<u>-</u>
	156.790	151.571
	386.174	352.178
VOORZIENINGEN ⁽⁷⁾		
Voor pensioenen	130	-
Voor belastingen	7.739	12.214
Overige	<u>315</u>	<u>416</u>
	8.184	12.630
SCHULDEN ⁽⁸⁾		
Schulden uit directe verzekering	15.072	14.292
Schulden uit herverzekering	273	193
Overige schulden	<u>10.053</u>	<u>10.437</u>
	25.398	24.922
	720.828	683.694

(..) de tussen haakjes vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting.

Geconsolideerde resultatenrekening (in duizenden euro's)

TECHNISCHE REKENING SCHADEVERZEKERING

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Verdiende premies eigen rekening ⁽⁹⁾		
Brutopremies	146.385	152.771
Uitgaande herverzekeringspremies	1.789	1.409
Wijziging technische voorzieningen niet-verdiende premies en lopende risico's	<u>-1.983</u>	<u>-629</u>
	146.579	151.991
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	8.312	7.820
Schaden eigen rekening ⁽¹²⁾		
Schaden		
– bruto	92.689	86.154
– aandeel herverzekeraars	<u>951</u>	<u>38</u>
	91.738	86.116
Wijziging voorziening voor te betalen schaden		
– bruto	5.219	9.523
– aandeel herverzekeraars	<u>-</u>	<u>-27</u>
	96.957	95.666
Bedrijfskosten ⁽¹⁴⁾	<u>44.575</u>	<u>52.018</u>
Resultaat technische rekening schadeverzekering ⁽¹⁸⁾	13.359	12.127

(..) de tussen haakjes vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting.

TECHNISCHE REKENING LEVENSVZERKERING

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Verdiende premies eigen rekening ⁽⁹⁾		
Brutopremies	68.116	65.547
Uitgaande herverzekeringspremies	583	636
Wijziging technische voorzieningen niet-verdiende premies en lopende risico's	<u>-223</u>	<u>-201</u>
	67.756	65.112
Opbrengst uit beleggingen ⁽¹⁰⁾	10.467	12.117
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen	<u>565</u>	<u>16.417</u>
	78.788	93.646
Overige technische baten eigen rekening ⁽¹¹⁾	553	312
Uitkeringen eigen rekening ⁽¹³⁾		
Uitkeringen		
– bruto	10.784	10.432
– aandeel herverzekerders	<u>124</u>	<u>214</u>
	10.660	10.218
Wijziging technische voorzieningen		
Voorziening voor levensverzekering		
– bruto	30.983	25.430
– aandeel herverzekerders	<u>-</u>	<u>-</u>
	30.983	25.430
Winstdeling en kortingen	387	786
Bedrijfskosten ⁽¹⁴⁾	28.510	25.989
Beleggingslasten ⁽¹⁵⁾	1.821	288
Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen	7.641	-
Aan niet-technische rekening toegerekende opbrengst uit beleggingen ⁽¹⁶⁾	<u>-4.044</u>	<u>24.002</u>
Resultaat technische rekening levensverzekering ⁽¹⁹⁾	3.383	7.245

(..) de tussen haakjes vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting.

Geconsolideerde resultatenrekening

NIET-TECHNISCHE REKENING

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Resultaat technische rekening schadeverzekering	13.359	12.127
Resultaat technische rekening levensverzekering	<u>3.383</u>	<u>7.245</u>
	16.742	19.372
Opbrengst uit beleggingen ⁽¹⁰⁾	18.905	21.327
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen	<u>913</u>	<u>25.412</u>
	36.560	66.111
Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt van technische rekening levensverzekering	-4.044	24.002
Beleggingslasten ⁽¹⁵⁾	2.944	546
Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen	11.918	2.154
Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt naar technische rekening schadeverzekering	<u>8.312</u>	<u>7.820</u>
Resultaat voor belastingen	9.342	79.593
Belastingen ⁽¹⁷⁾	<u>2.234</u>	<u>20.276</u>
Resultaat na belastingen	7.108	59.317

(..) de tussen haakjes vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht (in duizenden euro's)

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat na belastingen	7.108	59.317
– afschrijving materiële vaste activa ⁽³⁾	375	944
– afschrijving overlopende acquisitiekosten ⁽⁴⁾	8.118	9.304
– afschrijving disagio vastrentende waarden ⁽¹⁾	-3	-2
– mutatie latente vennootschapsbelasting ⁽⁷⁾	-4.475	11.610
– niet-gerealiseerde resultaten op beleggingen ⁽¹⁰⁾	18.081	-39.675
	<u>22.096</u>	<u>-17.819</u>
	29.204	41.498
Toename technische voorzieningen ⁽⁶⁾	33.996	34.149
Toename (afname) voorzieningen ⁽⁷⁾	<u>29</u>	<u>-404</u>
	34.025	33.745
Afname vorderingen	728	16.956
Toename lopende rente en huur	-928	-533
Activering overlopende acquisitiekosten ⁽⁴⁾	-3.360	-5.862
Toename schulden	<u>476</u>	<u>7.035</u>
Toename (afname) werkkapitaal	<u>-3.084</u>	<u>17.596</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	60.145	92.839
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten		
Investerings- en aankopen	-198.204	-187.403
Desinvesteringen, aflossingen en verkopen	<u>139.901</u>	<u>100.060</u>
Totaal kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	<u>-58.303</u>	<u>-87.343</u>
Mutatie liquide middelen	1.842	5.496

Het geconsolideerde kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit operationele activiteiten en kasstromen uit investerings- en beleggingsactiviteiten. Ontvangen dividend, rente en huren zijn opgenomen onder kasstroom uit operationele activiteiten.

(..) de tussen haakjes vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting.

Toelichting van de geconsolideerde jaarrekening

ALGEMENE TOELICHTING

Algemeen

Deze jaarrekening is op 21 april 2011 door de directie van Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. vrijgegeven voor publicatie. De algemene vergadering moet deze jaarrekening nog goedkeuren. Verwacht wordt dat de jaarrekening zonder wijzigingen zal worden vastgesteld.

De in de jaarrekening genoemde bedragen luiden in duizenden euro's, tenzij anders vermeld. Bij een aantal posten in de balans en resultatenrekening staat een genummerde verwijzing naar de overeenkomstig genummerde toelichtingen elders in de jaarrekening.

Grondslagen voor de consolidatie

In de consolidatie zijn betrokken de jaarrekeningen van:

Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. als houdstermaatschappij en haar 100% deelnemingen te weten:

- Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V.
- Klaverblad Levensverzekering N.V.
- Klaverblad Huisvesting Bedrijf B.V.
- Klaverblad Exploitatie Bedrijf B.V.
- Klaverblad Assurantiën B.V.

Alle ondernemingen zijn gevestigd te Zoetermeer.

Aangezien de financiële gegevens van Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening is de enkelvoudige resultatenrekening opgesteld in overeenstemming met artikel 2:402 BW.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN DE ACTIVA EN PASSIVA EN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

De waardering van de activa en passiva geschiedt, voor zover niet afzonderlijk toegelicht, tegen nominale waarde.

Stelselwijzigingen

Met ingang van het verslagjaar 2010 zijn enkele stelselwijzigingen doorgevoerd. De wijzigingen zijn doorgevoerd om het inzicht te verbeteren. De stelselwijzigingen hebben betrekking op de verantwoording van de beleggingsresultaten.

Niet-gerealiseerde en gerealiseerde beleggingsresultaten

Om het inzicht te vergroten zijn de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeverschillen ten aanzien van in het verslagjaar verkochte aandelen, obligaties en onroerende zaken gesaldeerd opgenomen onder de gerealiseerde winst op beleggingen of het gerealiseerde verlies op beleggingen. Voorheen werden deze waardeverschillen niet gesaldeerd.

De wijziging heeft geen invloed op het vermogen en het resultaat.

Toerekening van beleggingsopbrengsten aan de technische en niet-technische rekening

De beleggingen worden aangehouden ter afdekking van het eigen vermogen en de technische voorzieningen. De directe beleggingsopbrengsten zijn aan de technische en niet-technische rekening toegerekend op basis van de verhouding tussen het gemiddelde eigen vermogen en de gemiddelde technische voorzieningen rekening houdend met de toewijzing van de technische voorzieningen aan de beleggingen conform het ALM-beleid. De indirecte beleggingsopbrengsten zijn volledig aan de niet-technische rekening toegerekend. Voorheen werden zowel directe als indirecte beleggingsresultaten toegerekend aan de technische rekeningen.

De wijziging heeft geen invloed op het vermogen en het resultaat.

Schattingswijzigingen

In 2010 zijn de volgende schattingswijzigingen doorgevoerd.

Schadedriehoek rechtsbijstand

Met ingang van dit verslagjaar is de bepaling van de voorziening voor te betalen rechtsbijstandschaden gewijzigd. Voorheen werd de voorziening op dossierniveau geschat door de schadebehandelaar, waarbij rekening werd gehouden met de aard en complexiteit van de schadeclaim. Omdat deze methodiek tot structurele uitloopverliezen leidde, is overgegaan op een statistische methodiek, waarbij op basis van schadebetalingen in het verleden op portefeuilleniveau een inschatting wordt gemaakt van toekomstige schadebetalingen. De invloed van deze aanpassing is verwerkt in het resultaat en bedraagt negatief € 572.000.

Toelichting van de geconsolideerde jaarrekening

Voorziening dubieuze vorderingen

Teneinde een betere aansluiting te verkrijgen met de jaarlijks geleden verliezen op oninbare vorderingen is de berekeningsmethode van de voorziening voor dubieuze vorderingen in dit verslagjaar aangepast. De voorziening wordt post voor post bepaald met een minimum van 10% van de lang openstaande vorderingen. Voorheen werd de voorziening bepaald door 10% van de lang openstaande vorderingen als dubieus aan te merken en werd geen rekening gehouden met de daadwerkelijke oninbaarheid. De invloed van deze aanpassing is verwerkt in het resultaat en bedraagt negatief € 332.000.

Kostenverdeling

Ter verbetering van het inzicht in de winstbijdrage van de diverse branchegroepen aan het resultaat is de kostenallocatie gewijzigd.

Door de nieuwe methodiek van kostentoe rekening krijgt de branche Leven fors meer kosten toegerekend. Ook aan de branches Ongevallen en ziekte en Aansprakelijkheid worden meer kosten toegerekend. De branche Brand krijgt aanzienlijk minder kosten toegerekend. Aan de branches Motorrijtuigen overig en Rechtsbijstand zijn ook minder kosten toegerekend.

Aan interne schadebehandeling worden fors meer kosten toegerekend. De toegerekende beheers- en personeelskosten zijn aanzienlijk gedaald, terwijl de toegerekende acquisitiekosten licht stijgen.

De wijziging heeft geen invloed op het vermogen en het resultaat.

Vreemde valuta

Omrekening van in vreemde valuta luidende activa en passiva vindt plaats tegen de koersen per balansdatum. Valutakoersverschillen worden verantwoord in de resultatenrekening. Overige valutakoersverschillen komen in de resultatenrekening tot uitdrukking door transacties te verwerken tegen de koers op transactiedatum.

Beleggingen

Terreinen en gebouwen

De terreinen en gebouwen zijn gewaardeerd op actuele waarde. De landerijen zijn gewaardeerd op de getaxeerde verkoopwaarde bij onderhandse verkoop in verpachte staat. De gebouwen voor eigen gebruik zijn gewaardeerd op de getaxeerde onderhandse verkoopwaarde onder voortzetting van de lopende huurovereenkomst. De overige gebouwen zijn gewaardeerd op de getaxeerde verkoopwaarde bij onderhandse verkoop vrij van huur of de onderhandse verkoopwaarde onder voortzetting van de lopende huurovereenkomsten.

Als gebouwen deels voor eigen gebruik en deels als belegging worden aangehouden, dan vindt splitsing van de waarde plaats op basis van de verhouding van het werkelijke gebruik ten opzichte van de totaal verhuurbare vloeroppervlakte.

Terreinen en gebouwen worden jaarlijks en landerijen worden minimaal eens in de vijf jaar getaxeerd door onpartijdige deskundigen. De waarde van de onroerende zaken wordt bepaald door kapitalisatie van de huurwaarde. De huurwaarden worden bepaald door vergelijking van aanbod en/of gerealiseerde transacties met soortgelijke objecten, onder meer rekeninghoudend met marktomstandigheden, economische omstandigheden, locatie en kwaliteit van het object.

Hierbij is rekening gehouden met leegstand, verhuurkosten, kosten van instandhouding, aanpassing of renovatie, overdrachtsbelasting en notariskosten.

Op de terreinen en gebouwen wordt niet afgeschreven. De in het verslagjaar gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten zijn direct in de resultatenrekening verwerkt. Voor ongerealiseerde waardemutaties van gebouwen en terreinen wordt, rekeninghoudend met latente belastingen, een herwaarderingsreserve aangehouden.

Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen

De beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen zijn vanwege het geringe belang tegen historische kostprijs gewaardeerd. De in het verslagjaar gerealiseerde resultaten zijn in de resultatenrekening verwerkt.

Aandelen en obligaties

De aandelen en obligaties zijn gewaardeerd op de beurskoers per balansdatum. De in het verslagjaar gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten (inclusief resultaten op vreemde valuta) zijn in de resultatenrekening verwerkt.

Vorderingen uit hypothecaire leningen

Vorderingen uit hypothecaire leningen zijn nominaal gewaardeerd, rekeninghoudend met noodzakelijk geachte voorzieningen voor oninbaarheid. De nominale waarde is gelijk aan het verstrekte bedrag.

Vorderingen uit andere leningen

Vorderingen uit andere leningen zijn gewaardeerd tegen aflossingswaarde. Gerealiseerde resultaten zijn direct in de resultatenrekening verwerkt. Indien de aanschaffingswaarde hoger is dan de aflossingswaarde (agio) is het verschil direct ten laste van het resultaat gebracht. Bij een lagere aanschaffingswaarde is het verschil met de aflossingswaarde (disagio) in mindering gebracht op de aflossingswaarde. Het disagio wordt naar rato van de resterende looptijd van de leningen ten gunste van het resultaat gebracht.

Toelichting van de geconsolideerde jaarrekening

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid, indien noodzakelijk geacht.

Overige activa

Materiële vaste activa

De waardering geschiedt tegen aanschaffingskosten onder aftrek van afschrijving. De afschrijving geschiedt lineair in vijf jaar. Investerings met een bedrag lager dan € 454 worden volledig in het jaar van aanschaffing afgeschreven. Met restwaarde is geen rekening gehouden.

Overlopende activa

Overlopende acquisitiekosten

Dit betreft de geactiveerde provisiekosten van het levenbedrijf. Bij levensverzekeringen waarvoor periodiek premie wordt betaald, is het bedrag aan gegeven afsluitprovisie, zolang hiervoor voldoende ruimte bestaat, geactiveerd en afgeschreven ten laste van het resultaat. Voor tijdelijke risicoverzekeringen vindt afschrijving plaats in vijf jaar en twee maanden. De afsluitprovisie voor uitvaartkostenverzekeringen wordt afgeschreven in tien jaar. Afsluitprovisie gegeven op uitvaartkostenverzekeringen die vanaf 2005 zijn gesloten, is met alle overige acquisitiekosten direct ten laste van het resultaat gebracht.

Technische voorzieningen

Voor niet-verdiende premies en lopende risico's

De voorzieningen voor niet-verdiende premies en lopende risico's van het leven- en schadebedrijf zijn post voor post bepaald. De in de voorziening opgenomen wiskundig vastgestelde voorziening (WVV) voor arbeidsongeschiktheids- en ziekengeldverzekeringen is vastgesteld met inachtneming van de door De Nederlandsche Bank voorgeschreven normen. De WVV voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen is vastgesteld volgens de methodiek die is geadviseerd door de Contactcommissie voor Arbeidsongeschiktheids-, Ziekte- en Ongevallenverzekeraars (KAZO), met als uitgangspunt de door de KAZO opgestelde grondslagen (KAZO 1990).

De catastrofevoorziening is bepaald met inachtneming van de door Klaverblad Verzekeringen vastgestelde regels voor dotatie en onttrekking.

Voor levensverzekering

Individueel

De bij de bepaling van de voorziening verzekeringsverplichtingen van het individuele bedrijf gehanteerde grondslagen zijn in overeenstemming met de door De Nederlandsche Bank voorgeschreven prudente grondslagen.

De voorziening is berekend volgens een brutomethode op basis van sterftetafel GBM/GBV 2000-2005 en 3% rekenrente, rekeninghoudend met toekomstige kosten en met nulstelling van negatieve voorzieningen. Voor de aan de verstrekte hypothecaire geldleningen gekoppelde hypotheekverzekeringen is de rekenrente gerelateerd aan de voor de lening geldende rentevoet.

Collectief

Het collectieve bedrijf bevat uitsluitend het pensioencontract van de Klaverblad-(ex)medewerkers. Het betreft een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling, waarbij de pensioenen van deelnemers worden aangepast op basis van de loonindex volgens de cao van het verzekeringsbedrijf. De pensioenen voor de gewezen deelnemers worden aangepast aan de consumentenprijsindex met een maximum van 3%. De gehanteerde rekenrente bedraagt 3%. De voorziening is berekend met gebruikmaking van de sterftetafel Lijfrente 2006.

Voor te betalen schaden/uitkeringen

De voorziening voor te betalen schaden/uitkeringen is vastgesteld aan de hand van taxaties van nog af te handelen schaden. Hierbij is rekening gehouden met reeds plaatsgevonden, maar nog niet aangemelde schaden (IBN(E)R) en verhaalbare schadebedragen.

De voorziening voor te betalen schaden is inclusief een voorziening voor interne schadeafwikkelingskosten voor de lopende schadegevallen. De voorziening voor schadeafwikkelingskosten is gesteld op 1,38% (2009: 1,75%) van de ultimo verslagjaar openstaande voorziening voor te betalen schaden eigen tekening. Het percentage wordt jaarlijks bepaald op basis van de verhouding tussen handelingen voor schaden uit het verslagjaar en handelingen voor oudere schaden.

De in de voorziening voor te betalen schaden/uitkeringen begrepen voorziening voor langlopende periodieke uitkeringen voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (VPU na-eerstejaarsrisico) is vastgesteld volgens KAZO 1990 grondslagen en berekend op basis van 3% rekenrente.

Toelichting van de geconsolideerde jaarrekening

De voorziening voor periodieke uitkeringen voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen is voor wat betreft het eerstejaarsrisico op dossierniveau geschat.

De technische voorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter.

Voorzieningen

Voor pensioenen

Deze voorziening bevat de contante waarde van de in de toekomst aan de pensioenuitvoerder te betalen premies, uit hoofde van overeengekomen cao-verhogingen.

De voorziening heeft een kortlopend karakter.

Overige

Voorziening aanvullingsregeling cao

Eind 2005 is met terugwerkende kracht de cao voor het verzekeringsbedrijf juni 2004 - mei 2007 van kracht geworden. Hierin is bepaald dat de pensioenrichtleeftijd, behalve voor werknemers die geboren zijn voor 1950, wordt verhoogd naar 65 jaar. Dit betekent dat uitsluitend voor de werknemers geboren voor 1950 en waarvoor reeds een aanvullingsregeling bestond nog een voorziening behoeft te worden aangehouden. De voorziening is bepaald met gebruikmaking van de contante waardefactoren conform de fiscale regelgeving.

De voorziening heeft een middellange looptijd.

Bedrijfskosten

Bedrijfskosten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

De vennootschapsbelasting is berekend tegen het geldende tarief over het resultaat voor belastingen van het verslagjaar, rekeninghoudend met tijdelijke en permanente verschillen tussen de winstbepaling volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening.

Toelichting op de geconsolideerde balans

---

1 Beleggingen

1.1 Terreinen en gebouwen

De samenstelling is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	24.221	24.256
Overige terreinen en gebouwen		
– gebouwen	24.809	26.486
– landerijen	<u>9.043</u>	<u>7.331</u>
	58.073	58.073

Alle terreinen en gebouwen, inclusief de landerijen, zijn getaxeerd per 31 december 2010.

De aanschaffingswaarde van de terreinen en gebouwen per 31 december 2010 bedraagt € 68.945.000 (31 december 2009: € 68.927.000).

Het verloop is als volgt:	<u>Terreinen en gebouwen</u>	<u>Overige terreinen en gebouwen</u>	
	<u>voor eigen gebruik</u>	<u>gebouwen</u>	<u>landerijen</u>
Stand per 1 januari	24.256	26.486	7.331
Aankopen	-	18	-
Herwaardering	<u>-35</u>	<u>-1.695</u>	<u>1.712</u>
Stand per 31 december	24.221	24.809	9.043

1.2 Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen

Dit betreft een minderheidsdeelneming in:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
CED Holding B.V.	11	11
B.V. Bureau van de Nederlandse Pool voor Verzekering van Atoomrisico's	<u>-</u>	<u>-</u>
	11	11

Toelichting op de geconsolideerde balans

1.3 Overige financiële beleggingen

1.3.1 Aandelen

Het verloop is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Stand per 1 januari	226.653	119.856
Aankopen	119.130	135.327
Verkopen	113.016	66.270
Herwaardering	<u>-18.017</u>	<u>37.740</u>
Stand per 31 december	214.750	226.653

De kostprijs van de aandelen per 31 december 2010 is € 237.513.000 (31 december 2009: € 223.961.000).

1.3.2 Obligaties

Het verloop is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Stand per 1 januari	301.173	273.073
Aankopen	77.375	49.248
Verkopen/aflossingen	19.379	25.237
Herwaardering	<u>-46</u>	<u>4.089</u>
Stand per 31 december	359.123	301.173

De kostprijs van de obligaties per 31 december 2010 is € 348.082.000 (31 december 2009: € 290.432.000).

1.3.3 Vorderingen uit hypothecaire leningen

De vorderingen uit hypothecaire leningen betreffen aan personeel, assurantieadviseurs en derden verstrekte leningen, waarvoor als zekerheid het zakelijk recht van hypotheek is gevestigd op in Nederland gelegen onderpanden.

In 2010 vonden er geen executoriale verkopen plaats. In het verslagjaar is, evenals in 2009, geen voorziening opgenomen in verband met mogelijke oninbaarheid van leningen.

Er zijn geen indicaties dat contractueel overeengekomen kasstromen niet zullen worden ontvangen.

Het verloop is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Stand per 1 januari	39.414	38.800
Verstrekkingsen	955	2.074
Aflossingen	<u>2.538</u>	<u>1.460</u>
Stand per 31 december	37.831	39.414

De actuele waarde van de hypotheke per 31 december 2010 bedraagt € 33.508.000 (31 december 2009: € 33.175.000). Als boekwaarde wordt de nominale waarde aangehouden omdat de hypotheke worden aangehouden tot aflossingsdatum.

1.3.4 *Vorderingen uit andere leningen*

Het verloop is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Stand per 1 januari	10.445	16.859
Verkopen en aflossingen	3.782	6.416
Afschrijving disagio	<u>3</u>	<u>2</u>
Stand per 31 december	6.666	10.445

De actuele waarde van de vorderingen uit andere leningen per 31 december 2010 bedraagt € 7.525.000 (31 december 2009: € 11.438.000). De kostprijs van de vorderingen uit andere leningen bedraagt per 31 december 2010 € 6.878.000 (31 december 2009: € 10.698.000). Het nog niet geamortiseerde disagio bedraagt € 4.000 (31 december 2009: € 7.000).

2 **Vorderingen**

Deze post bevat voornamelijk vorderingen met een looptijd korter dan een jaar. Op de vorderingen uit directe verzekering is een voorziening voor dubieuze vorderingen op de met Klaverblad Verzekeringen samenwerkende assurantieadviseurs in mindering gebracht. Verliezen wegens oninbaarheid zijn ten laste van de voorziening gebracht.

De samenstelling van de overige vorderingen is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Andere financiële beleggingen	880	1.286
Betaalde waarborgsommen	56	56
Belastingen naar winst	-	34
Overige vooruitbetaalde kosten en vorderingen	<u>997</u>	<u>961</u>
	1.933	2.337

De onder vorderingen opgenomen andere financiële beleggingen betreffen aan zakelijke relaties verstrekte leningen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

---

3 Overige activa

3.1 Materiële vaste activa

Onder de materiële vaste activa zijn opgenomen de aanschaffingen van informatieverwerkende apparatuur, kantoormachines, -inventaris en -interieur en telecommunicatieapparatuur.

Het verloop is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Aanschaffingswaarde per 1 januari	9.108	9.509
Aanschaffingen	726	169
Desinvesteringen	<u>1.186</u>	<u>570</u>
Aanschaffingswaarde per 31 december	8.648	9.108
Cumulatieve afschrijving per 1 januari	6.044	5.100
Afschrijving verslagjaar	1.558	1.513
Afschrijving desinvesteringen	<u>1.183</u>	<u>569</u>
Cumulatieve afschrijving per 31 december	6.419	6.044
Boekwaarde per 31 december	2.229	3.064

4 Overlopende activa

4.1 Overlopende acquisitiekosten

Het verloop is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Stand per 1 januari	17.809	21.251
Activering gegeven afsluitprovisie	3.360	5.862
Afschrijving afsluitprovisie	<u>8.118</u>	<u>9.304</u>
Stand per 31 december	13.051	17.809

De afschrijving en provisielast zijn in de resultatenrekening verantwoord onder de bedrijfskosten.

5 Eigen vermogen

5.1 Solvabiliteit

Op grond van wettelijke bepalingen worden minimumeisen gesteld aan de omvang van het eigen vermogen van de verzekeringsondernemingen binnen de groep.

De vereiste solvabiliteit is berekend volgens de wettelijke voorschriften. Klaverblad Verzekeringen streeft ernaar voor iedere maatschappij de solvabiliteit te houden op ten minste

200% van de vereiste solvabiliteit. De hoogte van deze noodzakelijk geachte solvabiliteit is gebaseerd op de aard en omvang van de verzekeringstechnische risico's en het beleggingsrisico.

De solvabiliteit is als volgt:

	<u>Vereist</u>		<u>Aanwezig</u>	
	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A.	13.864	13.307	254.374	248.313
Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V.	15.695	15.854	175.296	161.071
Klaverblad Levensverzekering N.V.	31.003	29.797	85.862	87.612

Een derde deel van de noodzakelijk geachte solvabiliteit van de groep is nodig in verband met het beleggingsrisico. Tweederde deel heeft betrekking op het verzekeringstechnisch risico, verdeeld over de schade-, levens- en medische verzekeringen. Het operationeel risico is zeer gering.

5.2 Overzicht van het totaalresultaat

Er hebben geen mutaties rechtstreeks in het eigen vermogen plaatsgevonden, zodat het totaalresultaat gelijk is aan het geconsolideerde resultaat na belastingen.

6 Technische voorzieningen

6.1 Voor niet-verdiende premies en lopende risico's

De samenstelling is als volgt:

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Ongevallen en ziekte	28.685	28.940
Motorrijtuigen WA	4.508	5.158
Motorrijtuigen overig	3.652	4.156
Brand	6.804	7.298
Overige schadebranches	1.914	1.994
Catastrofevoorziening	5.000	5.000
Leven	<u>3.680</u>	<u>3.903</u>
	54.243	56.449

Het verloop is als volgt:

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Stand per 1 januari	56.449	57.279
Mutatie	<u>-2.206</u>	<u>-830</u>
Stand per 31 december	54.243	56.449

Toelichting op de geconsolideerde balans

6.1.1 Catastrofevoorziening

Klaverblad Verzekeringen vormt een catastrofevoorziening voor schades die een groot effect hebben op het resultaat van het verslagjaar. De hoogte van het catastrofeschadebedrag bij overschrijding waarvan een beroep op de voorziening wordt gedaan, bedraagt in 2010 € 2.500.000 (2009: € 2.500.000). De maximale hoogte van de voorziening bedraagt in 2010 € 5.000.000 (2009: € 5.000.000).

6.2 Voor levensverzekering

De samenstelling is als volgt:

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Individueel	134.497	107.006
Collectief	<u>40.644</u>	<u>37.152</u>
	175.141	144.158

Het verloop is als volgt:	<u>Individuele verzekeringen</u>		<u>Collectieve verzekeringen</u>	
	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Stand per 1 januari	107.006	84.419	37.152	34.309
Premies eigen rekening	65.468	62.722	1.882	1.842
Indexkoopsom	-	-	226	380
Koopsom mutaties	-	-	-43	-33
Benodigde interesttoevoeging voorziening eigen rekening	2.709	1.777	1.157	1.073
Vrijval kosten	-19.844	-18.884	-281	-261
Uitkeringen en afkopen eigen rekening	-9.999	-9.668	-661	-550
Resultaat op technische grondslagen	-5.399	-6.055	407	80
Toename op nul gestelde voorziening	-4.829	-7.506	-	-
Waardeoverdracht	-	-	553	312
Overige technische baten eigen rekening	223	201	252	-
Overige technische lasten eigen rekening	<u>-838</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	134.497	107.006	40.644	37.152

Als gevolg van een heroverweging ten aanzien van de indexering en overrentedeling van uitvaartkostenverzekeringen zijn de technische voorzieningen voor levensverzekering per 31 december 2010 met € 1 miljoen gestegen.

6.3 Voor te betalen schaden/uitkeringen

De samenstelling is als volgt:	<u>Bruto</u>	<u>Herverzekering</u>	<u>Eigen rekening 2010</u>	<u>Eigen rekening 2009</u>
Ongevallen en ziekte	62.622	-	62.622	60.016
Motorrijtuigen WA	69.079	-	69.079	66.473
Motorrijtuigen overig	1.823	-	1.823	1.965
Brand	5.917	-	5.917	4.393
Overige schadebranches	<u>15.254</u>	<u>-</u>	<u>15.254</u>	<u>16.153</u>
	154.695	-	154.695	149.000
Schadeafwikkelingskosten			<u>2.095</u>	<u>2.571</u>
			156.790	151.571

6.4 Toereikendheidstoets

Op grond van het Besluit prudentiële regels Wft dient jaarlijks een toets te worden uitgevoerd naar de toereikendheid van de balanswaarde van de voorzieningen. Ten aanzien van levensverzekeringen is de toetsvoorziening bepaald als een benadering van de marktwaarde van de verplichtingen, rekeninghoudend met niet-verdiende provisie. De marktwaarde is vastgesteld door de verwachte toekomstige kasstromen te disconteren op basis van de door De Nederlandsche Bank gepubliceerde rentetermijnstructuur waarbij rekening is gehouden met de waarde van toekomstige overrentedeling en onzekerheidsmarges. De kasstromen zijn bepaald op basis van recente sterftcijfers en sterftetrends, rekeninghoudend met te verwachten kosten. Een vergelijkbare berekening heeft plaatsgevonden ten aanzien van de arbeidsongeschiktheidsverzekeringen. Voor de schadeverzekeringen heeft Klaverblad Verzekeringen de toereikendheidstoets kwalitatief uitgevoerd op basis van schade-uitloop.

Op basis van de uitkomsten van de toets concludeert Klaverblad Verzekeringen dat de voorzieningen ruimschoots toereikend zijn. In het onderstaande overzicht zijn de balansvoorziening en de toetsvoorziening van het levenbedrijf weergegeven.

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Balansvoorziening (na aftrek van geactiveerde acquisitiekosten)	165.770	130.252
Toetsvoorziening	<u>93.426</u>	<u>97.031</u>
Overschot	72.344	33.221

6.5 Overrentedeling

Een aantal verzekeringen van het levenbedrijf komt in aanmerking voor overrentedeling. In alle gevallen draagt Klaverblad Verzekeringen het beleggingsrisico. In 2010 is uit hoofde van overrentedeling € 387.000 (2009: € 786.000) toegevoegd aan de technische voorzieningen.

Toelichting op de geconsolideerde balans

---

7 Voorzieningen

7.1 Voor pensioenen

Onder de voorzieningen voor pensioenen is de post voorziening overeengekomen cao-verhogingen opgenomen.

Het verloop is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Stand per 1 januari	-	255
Dotatie	130	-
Onttrekking	-	255
Stand per 31 december	130	-

7.2 Voor belastingen

Het verloop is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Stand per 1 januari	12.214	604
Mutatie ten gunste van/ten laste van de resultatenrekening	-4.475	11.610
Stand per 31 december	7.739	12.214

7.3 Overige

Onder de overige voorzieningen is de post voorziening aanvullingsregeling cao opgenomen.

Het verloop is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Stand per 1 januari	416	565
Onttrekking (per saldo)	101	149
Stand per 31 december	315	416

---

8 Schulden

8.1 Overige schulden

De samenstelling is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	1.320	1.314
Belastingen naar winst	499	-
Winstdelingsrechten medewerkers	1.914	2.003
Winsttaandeel assurantieadviseurs	18	75
Klaverblad spaarregeling	2.816	3.117
Nog te betalen uitkeringen	2.088	2.281
Transitorische posten en diverse schulden	<u>1.398</u>	<u>1.647</u>
	10.053	10.437

Met uitzondering van de Klaverblad spaarregeling is het totale bedrag aan schulden binnen een jaar verschuldigd. De tegoeden van de Klaverblad spaarregeling zijn direct opeisbaar. De schulden zijn, met uitzondering van de Klaverblad spaarregeling, niet rentedragend. De rente op de Klaverblad spaarregeling wordt maandelijks vastgesteld en bedraagt per 31 december 2010 2,39% op jaarbasis.

Toelichting op de geconsolideerde balans

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

Beleggingen

Het bedrag aan geaccepteerde hypotheekoffertes ten aanzien waarvan de hypotheekaktes eerst in 2011 zullen worden gepasseerd, bedraagt per 31 december 2010 € 339.000 (31 december 2009: nihil). Het in depot gehouden bedrag inzake reeds gepasseerde hypotheekaktes op nieuwbouwwoningen en verbouwingen bedraagt per 31 december 2010 € 123.000 (31 december 2009: € 413.000).

Lopende bankgaranties

De som van de in 2011 aflopende bankgaranties bedraagt nihil (in 2010 aflopende bankgaranties: € 32.000).

Herverzekering

Uit hoofde van het deelnemen in de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. bestaat er voor Klaverblad Verzekeringen een voorwaardelijke verplichting tot het uitkeren van terreurschaden voor een bedrag van maximaal € 1.212.000. Er heeft zich in dit verslagjaar geen terreurschade voorgedaan.

Operationele leasing

De verplichtingen uit hoofde van autoleasing bedragen in totaal € 655.000. Hiervan vervalt na een jaar € 266.000 en na vijf jaar nihil. De in 2010 ten laste van het resultaat verwerkte leasekosten bedragen € 486.000.

Fiscale eenheid

Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. vormt met haar 100% deelnemingen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en - met uitzondering van Klaverblad Exploitatie Bedrijf B.V. - voor de omzetbelasting. Op grond daarvan is Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschulden van de fiscale eenheid.

Overige

De voor Klaverblad Levensverzekering N.V. bestaande garantstelling uit hoofde van de zogenaamde opvangregeling voor levensverzekeraars bedraagt € 913.000 op basis van het marktaandeel ultimo 2009 (2009: € 765.000 op basis van het marktaandeel ultimo 2008).

INTERCOMPANY-TRANSACTIES

Tussen de groepsmaatschappijen van Klaverblad Verzekeringen vinden intercompany-transacties plaats op het gebied van huisvesting, pensioenen en financiering.

Huisvesting

De verzekeringsmaatschappijen huren de bedrijfsruimte te Zoetermeer van Klaverblad Huisvesting Bedrijf B.V. en Klaverblad Exploitatie Bedrijf B.V. en betalen hiervoor marktconforme huren. Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. betaalt aan huurkosten aan Klaverblad Exploitatie Bedrijf B.V. een bedrag van € 317.000 en aan Klaverblad Huisvesting Bedrijf B.V. een bedrag van € 1.709.000. De huurbaten zijn in de jaarrekening verwerkt als beleggingsopbrengsten. De huurkosten zijn verwerkt als bedrijfskosten.

Pensioenen

Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. heeft de pensioenverplichtingen ondergebracht bij Klaverblad Levensverzekering N.V.

Financiering

Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. heeft leningen verstrekt aan Klaverblad Huisvesting Bedrijf B.V. en Klaverblad Exploitatie Bedrijf B.V.

Klaverblad Levensverzekering N.V. heeft een lening verstrekt aan Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V.

BEHEERSING VAN RISICO'S

Verzekeringsrisico algemeen

Het sluiten van verzekeringen is de kernactiviteit van Klaverblad Verzekeringen. Een gesloten verzekering die past binnen de door Klaverblad Verzekeringen gehanteerde normen, zou dus als zodanig geen onaanvaardbaar risico kunnen opleveren. Toch kunnen in het kader van de verzekeringsactiviteiten ongewenste en zelfs onaanvaardbare risico's ontstaan.

Het verzekeringsrisico dat Klaverblad Verzekeringen loopt is inherent aan het uitoefenen van het verzekeringsbedrijf. Bij schadeverzekeringen betreft dit met name het risico dat de schadefrequentie en de grootte van de schade per geval nadelig afwijken van de verwachtingen vooraf. Bij levensverzekeringen gaat het vooral om het risico dat de feitelijke sterfte nadelig afwijkt van de verwachte sterfte en dat de levensverwachting in de toekomst nadelig wijzigt.

Schadeverzekeringen

Algemeen

Het schadebedrijf van Klaverblad Verzekeringen is uitsluitend actief op het gebied van standaard schadeverzekeringen en medische verzekeringen. Klaverblad Verzekeringen richt zich op verzekeringen voor particulieren en ondernemers in het midden- en kleinbedrijf. Klaverblad Verzekeringen sluit geen ziektekostenverzekeringen.

Acceptatie

Bij het aangaan van schadeverzekeringen bestaat het risico van het accepteren van verzekeringen op basis van gebrekkige acceptatieregels of het accepteren van verzekeringen in strijd met acceptatieregels.

Klaverblad Verzekeringen beheerst dit risico door het opstellen van duidelijke acceptatieregels en het hanteren van controlemechanismen. De acceptatieregels op het gebied van schadeverzekeringen en medische verzekeringen zijn in een periode van vele jaren ontwikkeld en verfijnd. De bestaande portefeuille is op basis daarvan tot stand gekomen. De kans dat het bestaande stelsel van tarieven, acceptatierichtlijnen en controlemechanismen op belangrijke punten tekortkomingen bevat en dat hieruit onaanvaardbare risico's voortvloeien, moet als verwaarloosbaar worden beschouwd.

Herverzekering

Klaverblad Verzekeringen heeft het catastroferisico herverzekerd op basis van analyses van de verwachte schade als gevolg van een zware storm. Daarnaast heeft Klaverblad Verzekeringen een excess of loss contract afgesloten in verband met motorrijtuigenaansprakelijkheid.

Klaverblad Verzekeringen sluit, indien nodig, herverzekeringen voor grotere brandrisico's. Hiervoor is een facultatief-obligatoir contract afgesloten. Het eigen behoud dat gehanteerd wordt is afhankelijk van het soort risico.

Concentratierisico

De verzekerde risico's van de schadeportefeuille zijn nagenoeg volledig gelegen in Nederland. Binnen Nederland kent de portefeuille een goede geografische spreiding. Concentratie van verzekeringsrisico's komt binnen de branche Brand voor, waarbij het stormrisico een belangrijke rol speelt.

Levensverzekeringen

Algemeen

De levensverzekeringsportefeuille van Klaverblad Verzekeringen bestaat uit individuele en collectieve verzekeringen. De individuele portefeuille bevat voornamelijk tijdelijke en levenslange overlijdensrisicoverzekeringen. De collectieve portefeuille bevat alleen de pensioenverzekering ten behoeve van het personeel van Klaverblad Verzekeringen.

Klaverblad Verzekeringen sluit voornamelijk verzekeringen af die recht geven op een uitkering bij overlijden. De stijgende levensverwachting van de Nederlandse bevolking zal naar verwachting een overwegend positieve bijdrage aan de resultaten leveren.

Acceptatie

Wat voor schadeverzekeringen geldt, is ook op levensverzekeringen van toepassing: de kans op tekortschietende acceptatieregels is zeer klein. Bovendien worden tarieven berekend met behulp van algemeen aanvaarde technieken en statistische gegevens en voor elk nieuw tarief vindt profit-testing op actuariële basis plaats.

Herverzekering

Voor overlijdensrisicoverzekeringen met een risicokapitaal dat een bepaald bedrag overtreft is een herverzekeringscontract afgesloten.

Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico dat bedrijfsprocessen niet ongestoord kunnen verlopen als gevolg van handelen of nalaten van medewerkers van Klaverblad Verzekeringen of van derden, dan wel door toevallige gebeurtenissen of omstandigheden.

Ter beperking van dit risico hanteert Klaverblad Verzekeringen een uitgebreid stelsel van interne regels en controles.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Beleggingsrisico

Algemeen

Klaverblad Verzekeringen heeft als institutionele belegger voortdurend te maken met risico's die de financiële markten nadelig kunnen beïnvloeden. De belangrijkste beheersingsmaatregel in dit kader is het blijvend aanhouden van een fors eigen vermogen. Daarnaast is het beleid van Klaverblad Verzekeringen gericht op het streven naar een passende verhouding tussen de verschillende soorten verplichtingen enerzijds en de daar tegenoverstaande beleggingscategorieën anderzijds. Verder heeft Klaverblad Verzekeringen er bewust voor gekozen het aantal categorieën waarin wordt belegd te beperken en afgeleide financiële instrumenten en gestructureerde producten te mijden.

Marktrisico

Het marktrisico is het risico dat de waarde van aandelen en onroerende zaken afneemt als gevolg van wijzigende marktomstandigheden. Klaverblad Verzekeringen beheerst dit risico door het aanbrengen van spreiding in de beleggingsportefeuilles. Daarnaast stelt de sterke vermogenspositie van Klaverblad Verzekeringen haar in staat om de mogelijkheid van fluctuatie in de waarde te accepteren.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarde van obligaties en overige leningen afneemt of de waarde van de verplichtingen toeneemt als gevolg van een wijziging van de marktrente. Klaverblad Verzekeringen beheerst dit risico door leningen aan te houden tot de aflostdatum.

De duration van de vastrentende waarden bedraagt ruim 6 jaar. De duration van een deel van de technische voorzieningen is aanzienlijk langer, zodat Klaverblad Verzekeringen in beginsel gevoelig is voor renteschommelingen. Echter, omdat de technische voorzieningen op basis van een vaste rente worden berekend, komt deze gevoeligheid slechts beperkt tot uitdrukking in de omvang van resultaat en vermogen.

Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico dat de tegenpartij niet aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Dit risico heeft betrekking op obligaties en vorderingen uit hypothecaire en andere leningen met een totale waarde van € 403.620.000 en op vorderingen met een totale waarde van € 7.251.000. Ten aanzien van de vastrentende waarden beheerst Klaverblad Verzekeringen dit risico door uitsluitend te investeren in obligaties en andere leningen uitgegeven door instellingen met een hoge tot zeer hoge kredietwaardigheid. Hierbij is geen sprake van grote concentraties in individuele bedrijven of sectoren.

Ten aanzien van de hypotheekportefeuille is dit risico afgedekt door hypothecaire zekerheden op courante onroerende zaken in Nederland. Bovendien bestaat het merendeel van de hypothecaire leningen al enkele tot vele jaren. Bij het sluiten ervan zijn strenge regels gehanteerd. Vooral bij de oudere leningen is er dankzij de toename van de waarde van onroerende zaken een grote overwaarde aanwezig. De kans op een combinatie van wanbetaling en onvoldoende waarde in het onderpand is daardoor klein.

Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van beleggingen afneemt als gevolg van wijzigende valutakoersen. Klaverblad Verzekeringen beheerst dit risico door slechts een klein deel van de effectenportefeuille te beleggen in effecten die noteren in vreemde valuta. Het betreft hierbij aandelen van Europese ondernemingen. Alle overige beleggingen bevatten geen direct valutarisico.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat Klaverblad Verzekeringen door gebrek aan liquide middelen niet in staat is om op korte termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Klaverblad Verzekeringen beheerst dit risico door het nauwlettend volgen van inkomende en uitgaande kasstromen en door het opstellen van korte en lange termijn liquiditeitsplanningen. Daarnaast beschikt Klaverblad Verzekeringen over zeer liquide, kortlopende en hoogwaardige obligaties. Verder heeft Klaverblad Verzekeringen indien nodig een ruime kredietfaciliteit.

Kasstroomrisico

Het kasstroomrisico is het risico dat toekomstige kasstromen verbonden aan een monetair financieel instrument zullen fluctueren in omvang. Indien bijvoorbeeld sprake is van een financieel instrument met een variabele rente dan resulteren dergelijke fluctuaties in een verandering van de effectieve interestvoet van het financiële instrument, veelal zonder een overeenkomstige verandering in de bijbehorende reële waarde. Het kasstroomrisico wordt beheerst door niet in dergelijke instrumenten te beleggen.

Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening

---

9 Verdiende premies eigen rekening

Onder brutopremies van het schadebedrijf, die evenals de brutopremies van het levenbedrijf nagenoeg geheel vanuit Nederland zijn behaald, zijn tevens de aan de verzekeringnemers doorberekende premieopslagen en bijkomende kosten opgenomen. Deze opslagen en kosten bedragen € 641.000 (2009: € 674.000).

De samenstelling van de brutopremies van het levenbedrijf is als volgt:

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Periodieke premies	67.045	64.352
Premies ineens	<u>1.071</u>	<u>1.195</u>
	68.116	65.547

10 Opbrengst uit beleggingen

De samenstelling is als volgt:

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Opbrengst niet op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen	33	110
Opbrengsten uit andere beleggingen		
– terreinen en gebouwen eigen gebruik	2.058	1.798
– overige terreinen en gebouwen	21	161
– overige beleggingen	<u>25.904</u>	<u>21.293</u>
	<u>27.983</u>	<u>23.252</u>
Directe opbrengsten uit beleggingen	28.016	23.362
Gerealiseerde winst op beleggingen	<u>1.356</u>	<u>10.082</u>
	29.372	33.444

De opbrengsten uit terreinen en gebouwen zijn na aftrek van exploitatiekosten. Deze kosten bedragen voor de objecten in eigen gebruik en voor verhuurde en leegstaande objecten € 397.000 (2009: € 544.000).

De opbrengsten zijn als volgt toe te rekenen:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Technische rekening schade	8.364	8.049
Technische rekening leven	5.787	4.404
Niet-technische rekening	<u>15.221</u>	<u>20.991</u>
	29.372	33.444
De samenstelling van de resultaten op beleggingen is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Directe beleggingsopbrengsten	28.016	23.362
Gerealiseerde resultaten op beleggingen	-2.539	10.082
Niet-gerealiseerde resultaten op beleggingen	<u>-18.081</u>	<u>39.675</u>
	7.396	73.119
Beleggingsrendement (in procenten)	1,11	13,05

11 Overige technische baten eigen rekening

De overige technische baten eigen rekening bestaan uit het saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten.

12 Schaden eigen rekening

12.1 Brutoschaden

De brutoschaden betreffen de in het verslagjaar uitbetaalde schadebedragen van € 81.890.000 (2009: € 80.299.000). Hieronder zijn tevens opgenomen de interne schadebehandelingskosten van het schadebedrijf. Deze bedragen voor 2010 € 10.799.000 (2009: € 5.855.000). De forse stijging is het gevolg van de gewijzigde kostenallocatie.

12.2 Wijziging voorziening voor te betalen schaden (bruto)

De samenstelling is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Voorziening schaden eigen tekening	5.687	9.731
Voorziening schaden pooltekening	<u>8</u>	<u>-35</u>
	5.695	9.696
Voorziening schadeafwikkelingskosten	<u>-476</u>	<u>-173</u>
	5.219	9.523

Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening

12.3 Uitloopresultaat

	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>Oude jaren</u>	<u>Totaal</u>
Ongevallen en ziekte	5.669	7.615	1.179	987	15.450
Motorrijtuigen WA	1.705	-686	289	139	1.447
Motorrijtuigen overig	488	10	-8	-12	478
Brand	314	-	74	60	448
Algemene aansprakelijkheid	1.018	186	464	802	2.470
Rechtsbijstand	-327	-172	-125	-116	-740
Overige	6	-10	-	-	-4

De uitloopwinsten in de branche Ongevallen en ziekte worden veroorzaakt door de reservering voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen volgens KAZO kansen. Het feitelijke verloop van de voorziening is aanzienlijk gunstiger dan op basis van deze kansen wordt ingeschat.

In de branche Motorrijtuigen WA wordt de positieve uitloop veroorzaakt doordat letselschades zich gunstiger ontwikkelen dan vooraf is ingeschat.

In de branche Algemene aansprakelijkheid wordt de positieve uitloop in het eerste uitloopjaar voor een groot deel veroorzaakt door de vrijval van de IBN(E)R-voorziening. In oudere jaren wordt de positieve uitloop veroorzaakt doordat aansprakelijkheidsschades zich gunstiger ontwikkelen dan vooraf is ingeschat.

De uitloopverliezen in de branche Rechtsbijstand worden eenmalig veroorzaakt doordat in dit verslagjaar ter bepaling van de voorziening is overgegaan op een statistische methode op basis van schadebetalingen in het verleden. Hiermee wordt getracht toekomstige uitloopverliezen te voorkomen.

13 Uitkeringen eigen rekening

De samenstelling van de uitkeringen eigen rekening van het levenbedrijf

is als volgt:

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Uitkeringen		
– bij expiratie	152	238
– bij overlijden	7.965	8.217
Afkopen	1.461	1.127
Pensioenuitkeringen	<u>605</u>	<u>549</u>
	10.183	10.131
Interne behandelingskosten	<u>477</u>	<u>87</u>
	10.660	10.218

Door de gewijzigde kostenallocatie zijn de interne behandelingskosten fors gestegen.

---

14 Bedrijfskosten

De samenstelling is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Acquisitiekosten		
– betaalde provisie	47.218	49.839
– overige acquisitiekosten	12.273	11.485
Wijziging overlopende acquisitiekosten	4.758	3.442
Beheers- en personeelskosten; afschrijvingen op bedrijfsmiddelen	8.880	13.278
Provisie ontvangen van herverzekeraars	<u>-44</u>	<u>-37</u>
	73.085	78.007

De beheers- en personeelskosten zijn aanzienlijk afgenomen en de overige acquisitiekosten zijn licht toegenomen door wijziging van de kostenallocatie.

De toerekening van de bedrijfskosten aan	<u>Schadeverzekering</u>		<u>Levensverzekering</u>	
de technische rekeningen is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Acquisitiekosten	38.254	41.103	21.237	20.221
Wijziging overlopende acquisitiekosten	-	-	4.758	3.442
Beheers- en personeelskosten en afschrijvingen op bedrijfsmiddelen	6.354	10.939	2.526	2.339
Provisie ontvangen van herverzekeraars	<u>-33</u>	<u>-24</u>	<u>-11</u>	<u>-13</u>
	44.575	52.018	28.510	25.989

14.1 Personeelskosten

De samenstelling is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Salarissen	18.061	17.446
Winstdeling	1.912	2.003
Premies sociale verzekering	1.666	1.584
Pensioenlasten	1.854	1.626
Overige kosten	<u>-85</u>	<u>325</u>
	23.408	22.984

Het gemiddeld aantal personeelsleden (fte) in 2010 in dienst bedraagt 393 (2009: 391). De totale loonsom, inclusief premies sociale verzekering en pensioenlasten, bedraagt over 2010 € 23.493.000 (2009: € 22.659.000).

De pensioenlasten betreffen de pensioenpremie, de mutatie in de voorzieningen aanvullingsregeling cao en overeengekomen cao-verhogingen alsmede het resultaat uit hoofde van waardeoverdrachten. De eigen bijdrage is hierop in mindering gebracht.

Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening

De overige kosten bestaan uit doorberekende schadekosten van negatief € 3.090.000 en overige personeelskosten van positief € 3.005.000 (2009: negatief € 3.114.000 respectievelijk positief € 3.439.000).

De verdeling van personeelsleden over de diverse bedrijfsonderdelen is als volgt (in percentages):

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Acceptatie van schadeverzekeringen	21	23
Schadebehandeling van schadeverzekeringen	23	23
Personenverzekeringen	18	17
Overige bedrijfsonderdelen	38	37

14.2 Bezoldiging directie

De samenstelling is als volgt:

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Periodiek betaalde beloningen	395	389
Winstdeling en bonusbetalingen	95	119
Beloningen betaalbaar op termijn	<u>87</u>	<u>57</u>
	577	565

Het maandsalaris bedroeg per 31 december 2010 voor de voorzitter van de directie € 14.105 (2009: € 13.979) en voor een lid van de directie € 11.754 (2009: € 11.649).

De schuldrest van de aan de bestuurders verstrekte hypothecaire leningen bedroeg ultimo 2010 € 283.613. De gemiddelde rentevoet bedroeg 3,5%. In 2010 is niet afgelost.

14.3 Bezoldiging commissarissen

De beloning bedroeg per 31 december 2010 op jaarbasis voor de voorzitter € 24.000 (2009: € 24.000), voor de plaatsvervangend voorzitter € 20.000 (2009: € 20.000) en voor de leden van de raad van commissarissen € 18.000 (2009: € 18.000). De onkostenvergoeding bedroeg in 2010 en 2009 voor elk lid van de raad van commissarissen € 375 per jaar.

14.4 Honoraria accountant

De samenstelling is als volgt:

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Onderzoek van de jaarrekening	161	170
Andere controleopdrachten	-	-
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-
Andere niet-controlediensten	<u>-</u>	<u>-</u>
	161	170

---

15 Beleggingslasten

De samenstelling is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Kosten beheer van beleggingen	797	733
Rentelasten	73	101
Gerealiseerd verlies op beleggingen	<u>3.895</u>	<u>-</u>
	4.765	834

16 Aan niet-technische rekening toegerekende opbrengst uit beleggingen

De beleggingen worden aangehouden ter afdekking van het eigen vermogen en de technische voorzieningen. De directe beleggingsopbrengsten zijn aan de technische en niet-technische rekening toegerekend op basis van de verhouding tussen het gemiddelde eigen vermogen en de gemiddelde technische voorzieningen rekening houdend met de toewijzing van de technische voorzieningen aan de beleggingen conform het ALM-beleid. De indirecte beleggingsopbrengsten zijn volledig aan de niet-technische rekening toegerekend.

17 Belastingen

De samenstelling is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Direct verschuldigde vennootschapsbelasting	6.709	8.666
Mutatie latente vennootschapsbelasting ten gunste/ten laste van het resultaat	<u>-4.475</u>	<u>11.610</u>
	2.234	20.276

Bij de bepaling van de vennootschapsbelasting is uitgegaan van het geldende belastingregime.

De aansluiting tussen het wettelijke en het effectieve belastingpercentage is als volgt:

Resultaat voor belastingen	<u>9.342</u>	<u>79.593</u>
Wettelijk belastingpercentage	25,5	25,5
Wettelijk belastingbedrag	2.382	20.296
Verschillen fiscaal/commercieel	<u>-148</u>	<u>-20</u>
Effectief belastingbedrag	2.234	20.276
Effectief belastingpercentage	23,9	25,5

De specificatie van de verschillen fiscaal/commercieel is als volgt:

Correctie vennootschapsbelasting oude jaren	<u>-3</u>	<u>-2</u>
Verlaging belastingtarief latente vennootschapsbelasting	-155	-
Overige	<u>10</u>	<u>-18</u>
	-148	-20

Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening

18 Specificatie brancheresultaten schadebedrijf

2010

	<u>Motorrijtuigen WA</u>	<u>Motorrijtuigen overig</u>	<u>Brand</u>	<u>Aansprakelijkheid</u>
Geboekte premies	27.209	21.052	35.529	7.809
Verdiende premies	27.859	21.556	36.023	7.871
Beleggingsresultaten	2.984	200	736	628
Schaden	26.515	20.242	24.234	3.659
Bedrijfskosten	8.146	5.933	12.874	3.178
Herverzekeringbaten en -lasten	-279	-8	-459	-3
Technisch resultaat	-4.097	-4.427	-808	1.659

2009

	<u>Motorrijtuigen WA</u>	<u>Motorrijtuigen overig</u>	<u>Brand</u>	<u>Aansprakelijkheid</u>
Geboekte premies	29.823	22.681	35.988	7.958
Verdiende premies	30.396	23.122	36.108	7.988
Beleggingsresultaten	2.877	212	716	611
Schaden	27.163	21.303	17.716	5.118
Bedrijfskosten	9.398	6.984	16.896	2.871
Herverzekeringbaten en -lasten	-258	-7	-1.066	-3
Technisch resultaat	-3.546	-4.960	1.146	607

2010

	<u>Rechtsbijstand</u>	<u>Overige</u>	<u>Ongevallen en ziekte</u>	<u>Totaal Schadebedrijf</u>
Geboekte premies	5.773	256	48.757	146.385
Verdiende premies	5.784	263	49.012	148.368
Beleggingsresultaten	107	4	3.653	8.312
Schaden	3.706	152	19.400	97.908
Bedrijfskosten	1.860	187	12.430	44.608
Herverzekeringbaten en -lasten	-37	-	-19	-805
Technisch resultaat	288	-72	20.816	13.359

2009

	<u>Rechtsbijstand</u>	<u>Overige</u>	<u>Ongevallen en ziekte</u>	<u>Totaal Schadebedrijf</u>
Geboekte premies	5.347	276	50.698	152.771
Verdiende premies	5.329	283	50.174	153.400
Beleggingsresultaten	97	6	3.301	7.820
Schaden	2.643	102	21.632	95.677
Bedrijfskosten	2.279	99	13.515	52.042
Herverzekeringbaten en -lasten	-20	-	-20	-1.374
Technisch resultaat	484	88	18.308	12.127

Toelichting op de geconsolideerde resultatenrekening

---

19 Specificatie winstbronnen levenbedrijf

	Individuele verzekeringen		Collectieve verzekeringen	
	2010	2009	2010	2009
De samenstelling is als volgt:				
Resultaat op eerste kosten	-9.989	-9.994	-73	-
Resultaat op doorlopende kosten	4.063	5.496	244	145
Resultaat op intrest	881	218	228	390
Resultaat op overlijden	9.380	8.763	-347	-51
Resultaat op afkoop	-288	-97	-	-
Resultaat op aanvullende verzekering	107	109	17	19
Resultaat op mutatie	-763	2.295	-77	-48
Technisch resultaat	3.391	6.790	-8	455

Enkelvoudige balans (na bestemming van het resultaat; in duizenden euro's)

ACTIVA

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
BELEGGINGEN ⁽²⁰⁾		
Terreinen en gebouwen	9.043	7.331
Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen	309.266	298.716
Overige financiële beleggingen	<u>63.708</u>	<u>53.082</u>
	382.017	359.129
VORDERINGEN ⁽²¹⁾	6.838	15.598
OVERIGE ACTIVA ⁽²²⁾	5.400	10.290
OVERLOPENDE ACTIVA ⁽²³⁾	1.386	1.178
	<u>395.641</u>	<u>386.195</u>

PASSIVA

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
EIGEN VERMOGEN ⁽²⁴⁾		
Herwaarderingsreserve	2.824	1.272
Overige reserves	<u>298.248</u>	<u>292.692</u>
	301.072	293.964
TECHNISCHE VOORZIENINGEN	61.937	56.175
VOORZIENINGEN	8.184	12.630
SCHULDEN ⁽²⁵⁾	24.448	23.426
	<u>395.641</u>	<u>386.195</u>

(..) de tussen haakjes vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting.

Enkelvoudige resultatenrekening (in duizenden euro's)

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Resultaat uit deelnemingen na belastingen	11.197	63.612
Overige resultaten na belastingen	<u>-4.089</u>	<u>-4.295</u>
Resultaat na belastingen	7.108	59.317

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat en voor de toelichting op de onderscheiden activa en passiva en de resultaten, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders is vermeld.

20 Beleggingen

20.1 Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen

Alle directe deelnemingen, zijnde die in Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V., Klaverblad Levensverzekering N.V., Klaverblad Huisvesting Bedrijf B.V., Klaverblad Exploitatie Bedrijf B.V. en Klaverblad Assurantiën B.V. zijn gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde. Dit is het aandeel in het eigen vermogen van de desbetreffende onderneming, bepaald op basis van de grondslagen zoals vermeld in de toelichting op de geconsolideerde balans. In het verslagjaar heeft Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. op de door haar gehouden aandelen in Klaverblad Assurantiën B.V. een vrijwillige agiostorting van per saldo € 440.000 verricht.

De samenstelling is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V.	175.296	161.071
Klaverblad Levensverzekering N.V.	85.862	87.612
Klaverblad Huisvesting Bedrijf B.V.	3.572	2.497
Klaverblad Exploitatie Bedrijf B.V.	3.405	5.931
Klaverblad Assurantiën B.V.	104	-509
Leningen groepsmaatschappijen	<u>41.027</u>	<u>42.114</u>
	309.266	298.716

Het verloop is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Stand per 1 januari	298.716	233.340
Aankoop aandelen bv's	-	25.000
Resultaat deelnemingen en groepsmaatschappijen	11.197	63.612
Leningen groepsmaatschappijen	-1.087	-23.236
Agiostorting Klaverblad Assurantiën B.V. (per saldo)	<u>440</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december	309.266	298.716

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

20.2 Overige financiële beleggingen

De samenstelling is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Aandelen	2.811	2.965
Obligaties	59.359	48.480
Vorderingen uit andere leningen	<u>1.538</u>	<u>1.637</u>
	63.708	53.082

21 Vorderingen

De samenstelling is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Vorderingen uit directe verzekering op		
– verzekeringnemers	33	16
– assurantieadviseurs	5.285	5.626
Overige vorderingen		
– groepsmaatschappijen	-	8.266
– belastingen naar winst	-	34
– overige	<u>1.520</u>	<u>1.656</u>
	6.838	15.598

22 Overige activa

De samenstelling is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Materiële vaste activa	2.229	3.064
Liquide middelen	<u>3.171</u>	<u>7.226</u>
	5.400	10.290

23 Overlopende activa

	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Lopende rente en huur	1.386	1.178

24 Eigen vermogen

De samenstelling is als volgt:	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Herwaarderingsreserve	2.824	1.272
Overige reserves	<u>298.248</u>	<u>292.692</u>
	301.072	293.964

Het verloop is als volgt:	Herwaarderings- reserve	Overige reserves	2010	2009
Stand per 1 januari	1.272	292.692	293.964	234.647
Toevoeging van het resultaat	1.552	5.556	7.108	59.317
Stand per 31 december	2.824	298.248	301.072	293.964

25 Schulden

De samenstelling is als volgt:	2010	2009
Schulden uit directe verzekering	15.072	14.292
Schulden uit herverzekering	141	41
Overige schulden		
– groepsmaatschappijen	797	-
– overige	8.438	9.093
	24.448	23.426

Zoetermeer, 21 april 2011

Commissarissen

H.J.E.J. van Lent
 drs. F.F. Waller RA
 drs. A.W. van Blitterswijk
 mr. J.W.E. van der Klaauw

Directeuren

mr. R.G.C.M. van der Hart
 mr. J.P.P. Barth

Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent de bestemming van het resultaat

Artikel 11 van de statuten van Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. bepaalt: “Indien de winst- en verliesrekening een voordelig saldo toont, zal dit saldo aan de algemene reserve toegevoegd worden; een nadelig saldo zal daaraan onttrokken worden.”

Bestemming van het resultaat over het verslagjaar 2010

Na vaststelling van de jaarrekening over 2010 door de algemene vergadering zal van het resultaat van € 7.108.000 een wettelijk verplichte toevoeging aan de herwaarderingsreserve ter grootte van € 1.552.000 plaatsvinden. Het resterende bedrag van € 5.556.000 zal worden toegevoegd aan de overige reserves.

Aan de directie van Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A.

CONTROLEVERKLARING

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit jaarverslag op pagina 18 tot en met 59 opgenomen jaarrekening 2010 van Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. te Zoetermeer gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2010 en de geconsolideerde en enkelvoudige resultatenrekening over 2010 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de maatschappij is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het verslag van de directie, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de maatschappij.

Overige gegevens

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de maatschappij gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. per 31 december 2010 en van het resultaat over 2010 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het Verslag van de directie, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het Verslag van de directie, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amsterdam, 21 april 2011

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door A.H. Zoon RA

Juridische structuur en organisatiestructuur

Juridisch gezien bestaat de Klaverblad organisatie uit de onderstaande eenheden.

Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A. ('de Onderlinge') is een onderlinge waarborgmaatschappij. Leden hiervan zijn al diegenen die er een verzekering hebben afgesloten.

Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V. ('Schade') is een naamloze vennootschap. Alle aandelen van de vennootschap zijn in handen van de Onderlinge.

Ook Klaverblad Levensverzekering N.V. ('Leven') is een naamloze vennootschap waarvan alle aandelen in handen van de Onderlinge zijn.

Klaverblad Rechtsbijstand Stichting, Stichting Beheer Derdengelden Klaverblad Verzekeringen en Klaverblad Vermogens Bewaar Stichting ('de Stichtingen') zijn onafhankelijke stichtingen. Statutair is echter bepaald dat het bestuur van de Stichtingen benoemd (en eventueel ook ontslagen) wordt door (de directie van) de Onderlinge.

Verder behoren tot de groep Klaverblad Huisvesting Bedrijf B.V., Klaverblad Exploitatie Bedrijf B.V. en Klaverblad Assurantiën B.V. Alle aandelen van deze vennootschappen zijn in handen van de Onderlinge.

In de praktijk worden de directies van Schade en Leven en het bestuur van de Stichtingen gevormd door dezelfde personen die ook de directie van de Onderlinge vormen. Ook zijn de commissarissen van de beide nv's dezelfde personen als de commissarissen van de Onderlinge.

Op de Onderlinge is het verplichte structuurregime voor grote onderlinge waarborgmaatschappijen van toepassing. Op grond daarvan heeft de maatschappij een bestuur (directie) en een raad van commissarissen.

De hiervoor genoemde rechtspersonen vormen in organisatorisch opzicht een geheel. De organisatie is operationeel ingedeeld naar schadeverzekeringen en personenverzekeringen (medisch en leven). Alle betrokken werknemers zijn in dienst van de Onderlinge en zijn (uiteindelijk) verantwoordelijk verschuldigd aan de directie daarvan. Voor zover werknemers zich, in het kader van de vervulling van hun taak, onafhankelijk van deze directie op moeten stellen, is dat gewaarborgd door middel van statuten en reglementen.

Personalia per 31 december 2010

Commissarissen

H.J.E.J. van Lent

voorzitter

drs. F.F. Waller RA

plaatsvervangend voorzitter

drs. A.W. van Blitterswijk

mr. J.W.E. van der Klaauw

Directeuren

mr. R.G.C.M. van der Hart

voorzitter

mr. J.P.P. Barth

Sectorhoofden

J.P. de Gunst LL.M BSc

mw. ing. C.L. van Hoeven-Koning

O.N.E. de Jong

mw. P.H.W. de Leeuw-Hoornik MSc

drs. P. van Poppel

mr. G.J. Ziedses des Plantes

Interne accountant

R. Spillenaar AA

Externe accountant

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Actuaris

Towers Watson Risk Consulting B.V.

